

Personaltäthet

Bilaga – förskola, skola och
fritidshem

alingsas.se

Innehållsförteckning

Personaltäthet	1
Grundbemanning.....	3
Barnantal och årsarbetare	4
Volymtimmar	6
Personaltäthet skola	8
Grundbemanning.....	8
Elevantal och personal	9
Personaltäthet fritidshem	11
Grundbemanning.....	11
Elevantal och årsarbetare.....	12
Volymtimmar	13

Personaltäthet förskola

Barn- och ungdomsförvaltningen mäter personaltäthet i kommunal och fristående förskole- och fritidshemsverksamhet samt skolverksamhet. I den här delen av rapporten redovisas olika mått för personaltäthet på kommunnivå, för både kommunal och fristående förskoleverksamhet. Mätningen sker en gång per år och avser SCB-mätningen från 15 oktober föregående år.

Grundbemanning

Personaltäthet är ett nyckeltal som visar på förhållandet mellan hur många barn i förskolan det går på varje årsarbetare. I nyckeltalet personaltäthet är det antalet inskrivna barn i kommunens förskolor dividerat med antalet årsarbetare. Grundbemanning/årsarbetare är antalet anställda heltidstjänster som arbetar med barn (exkl. städ- och kökspersonal) omräknat till heltidstjänster utifrån tjänstgöringsgraden.

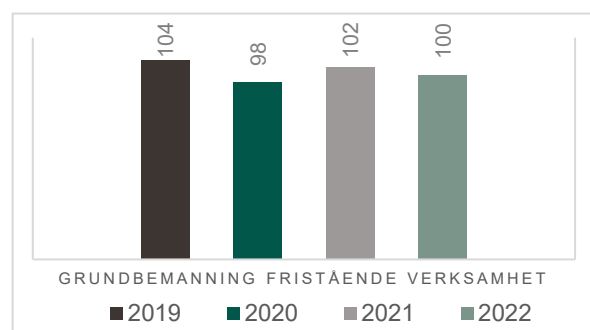
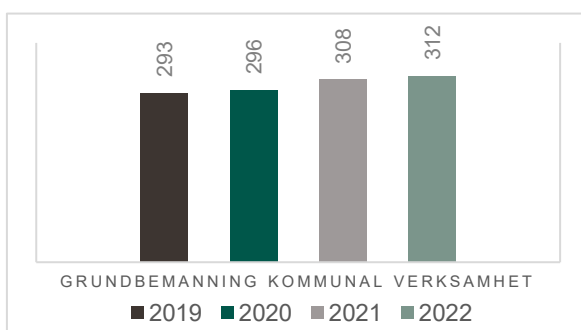
Exempel:

- 10 personer arbetar på förskolan Lingonet
- 6 av 10 arbetar heltid, 100% = 1,00 tjänst vardera
- 3 av 10 arbetar deltid 50%, = 0,5 tjänst vardera
- 1 av 10 arbetar deltid 80%, = 0,8 tjänst

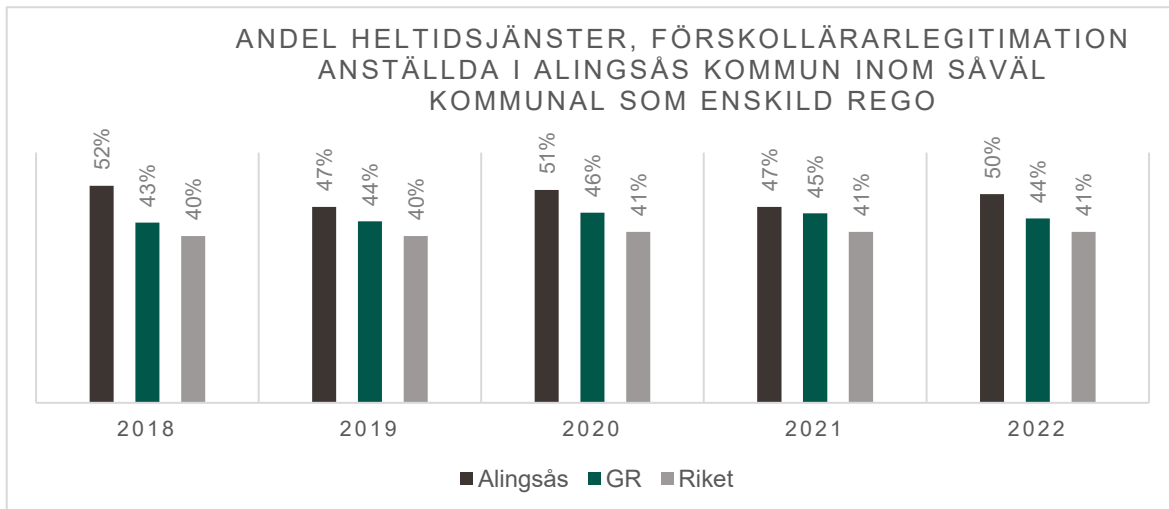
Det innebär följande för grundbemanningen, omräknat i heltidstjänster;

- 6 gånger 1,0 = 6 heltidstjänster
- 3 gånger 0,5 = 1,5 heltidstjänster
- 1 gånger 0,8 = 0,8 heltidstjänster

Grundbemanning för Lingonet = 8,3 heltidstjänster.

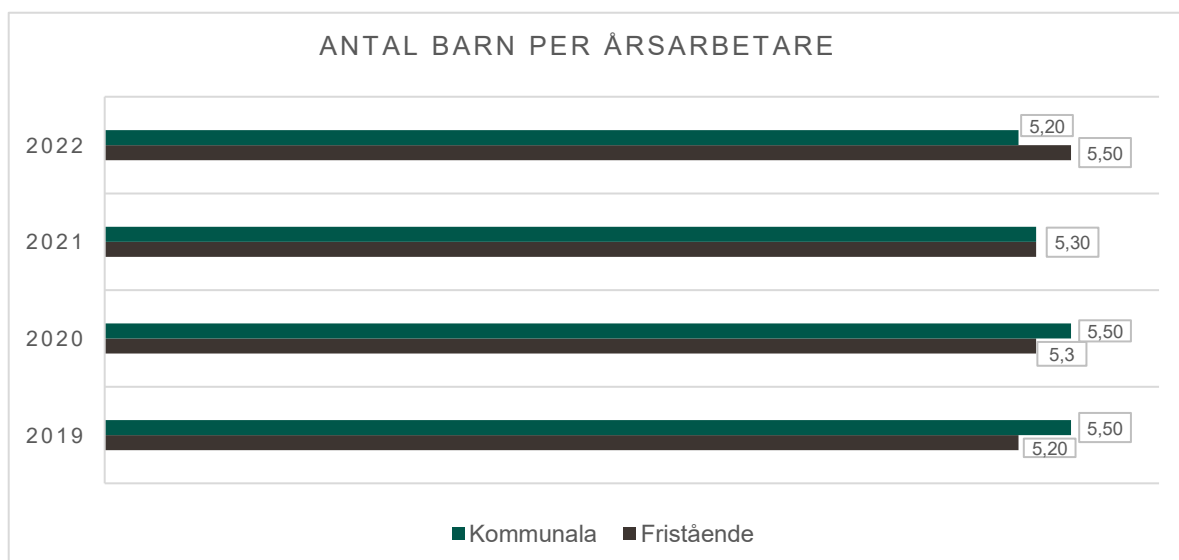
Grundbemanningen har ökat något inom de kommunala verksamheterna de senaste fyra åren medan det gått åt motsatt håll för de fristående verksamheterna.

Av de pedagoger som är anställda på heltidstjänster inom förskola är det 50% som har förskolläraryrkelegitimation i Alingsås kommun¹ inom såväl kommunal som enskild regi. Det konstateras att Alingsås kommun har en högre andel legitimerade förskollärare jämfört med både GR och riket totalt. Trots det har Alingsås en lägre personalkostnad 2021 än både GR och riket. Alingsås har även en mindre ökning av personalkostnaderna jämfört med GR och riket.

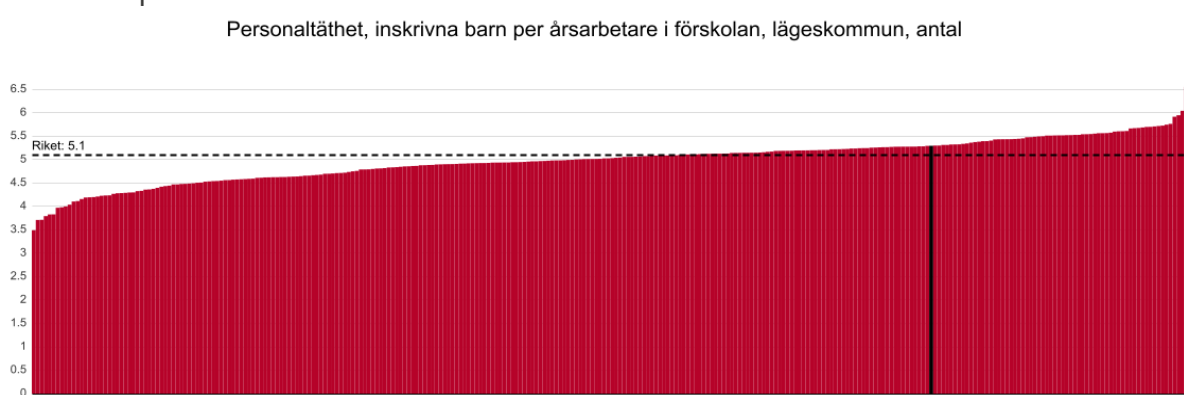
Barnantal och årsarbetare

I barn- och ungdomsförvaltningens kommunala förskoleverksamhet har personaltätheten blivit något tätare de senaste fyra åren, från att år 2019 vara på 5,5 barn per årsarbetare till 5,2 barn per årsarbetare 2022. De fristående verksamheternas mätning för personaltäthet visar en ökning med 0,2 procentenheter från hösten 2021. Vilket i praktiken innebär att de fått en lägre personaltäthet.

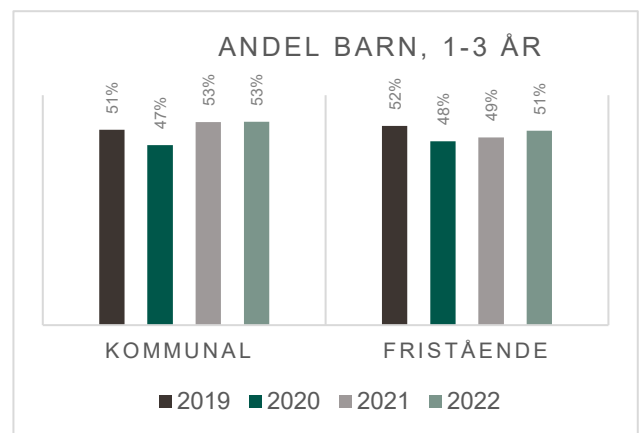
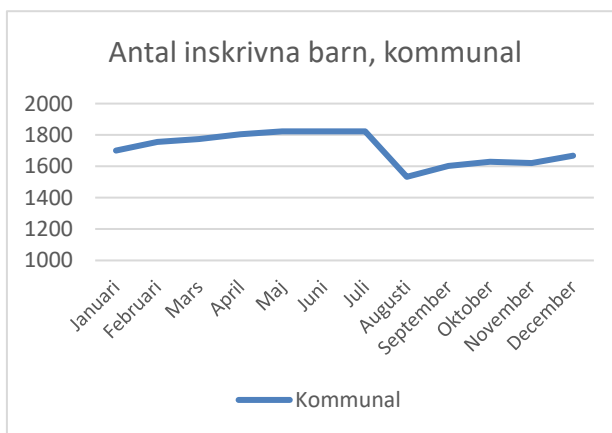

¹Statistik hämtad från Skolverkets statistikdatabas och inkluderar endast heltidsanställda med legitimation, ej deltid år 2022

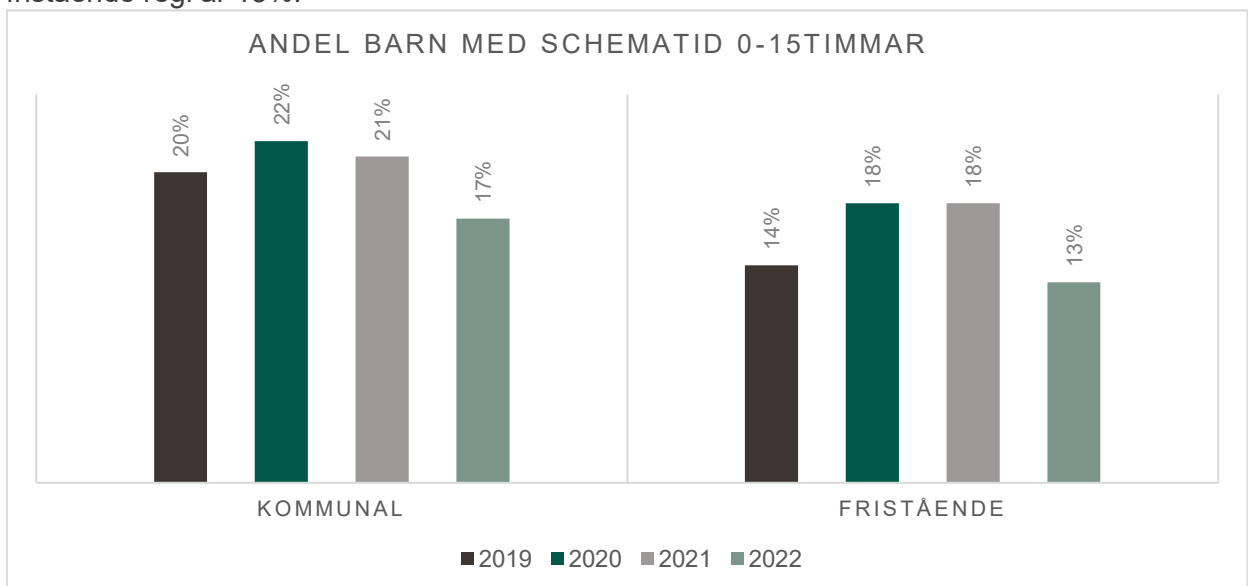
Nedan jämförelse är alla kommuner i Sverige och det svarta sträcket representerar Alingsås kommun. Förvaltningen konstaterar att Alingsås kommun ligger över riksnittet avseende antal barn per årsarbetare.

Barnantalet skiftar under året och det är en högre andel barn under våren jämfört med under hösten, men för varje år har antalet inskrivna barn ökat med ett fåtal barn. Vid mätningen i oktober 2022 ligger andelen barn i ålder 1-3 år för kommunala förskolor på 53% och andelen barn i ålder 1-3 år på fristående förskola ligger på 51%.

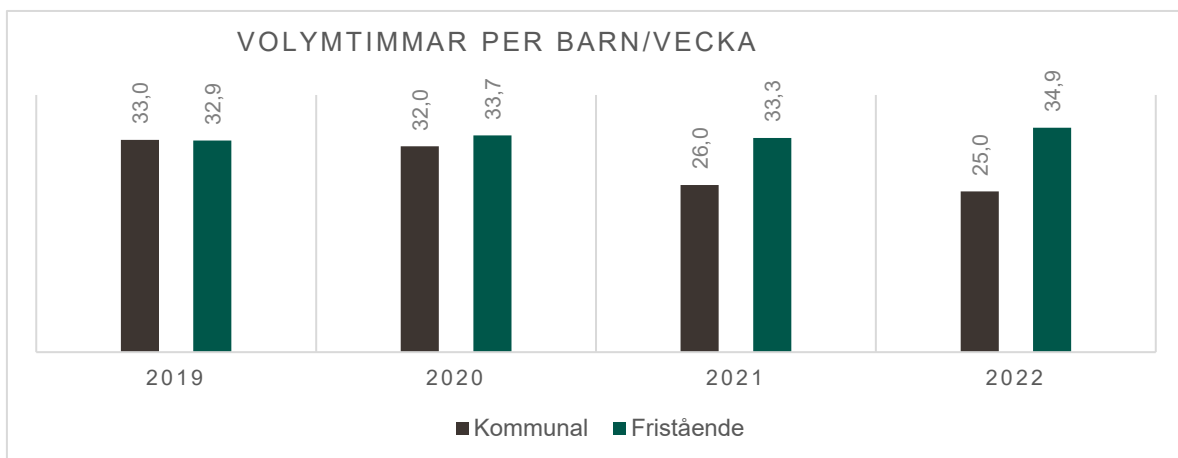
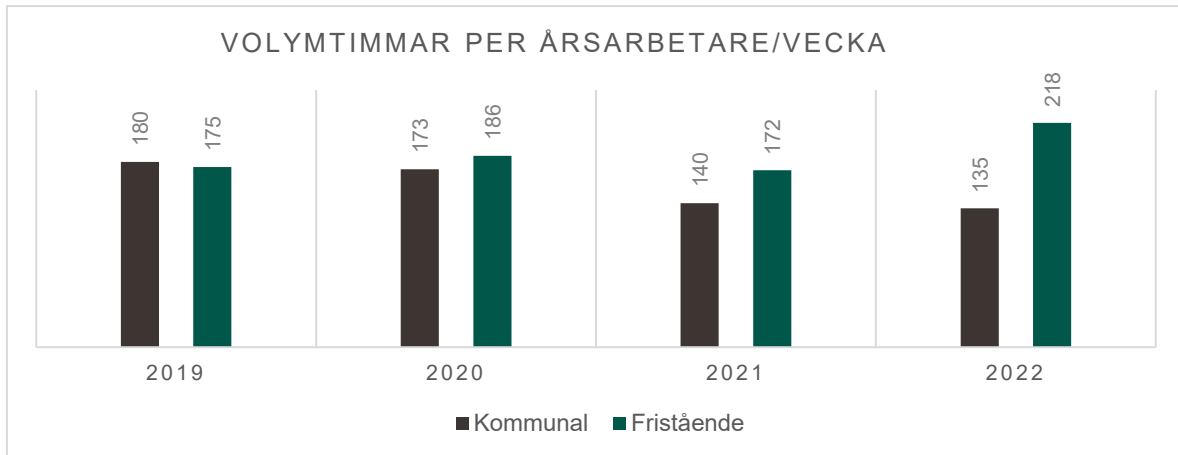

Andelen barn med schema mellan 0–15 timmar har gått ner sedan mätningen 2021. Det är 17% i kommunal regi som har ett schema upp till och med 15 timmar och motsvarande andel i fristående regi är 13%.

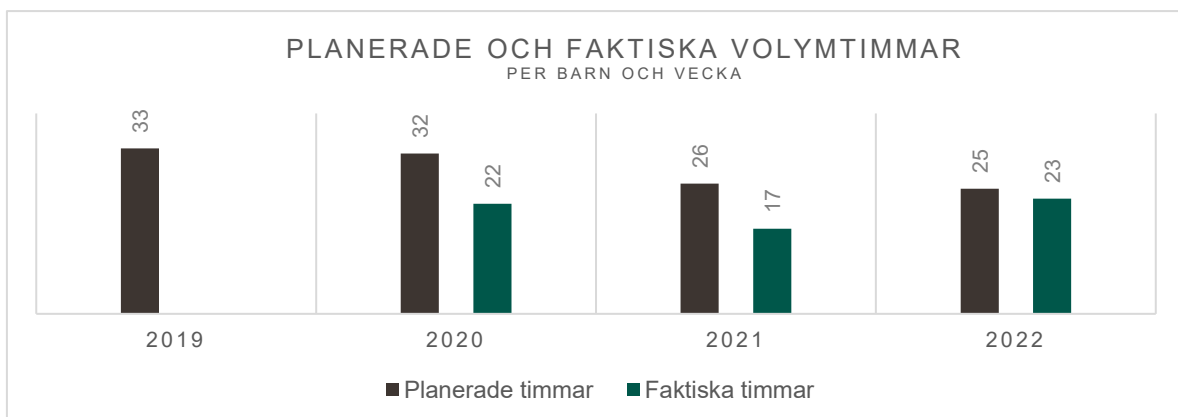

Volymtimmar

Volymtimmar visar måttet på den genomsnittliga planerade tiden per barn eller årsarbetare per vecka. Volymtimmar per barn är den totala planerade tiden för barnen på förskolan dividerat med antalet barn. Volymtimmar per årsarbetare är den totala schemalagda tiden på förskolan för barnen dividerat med antalet årsarbetare (grundbemanningen).

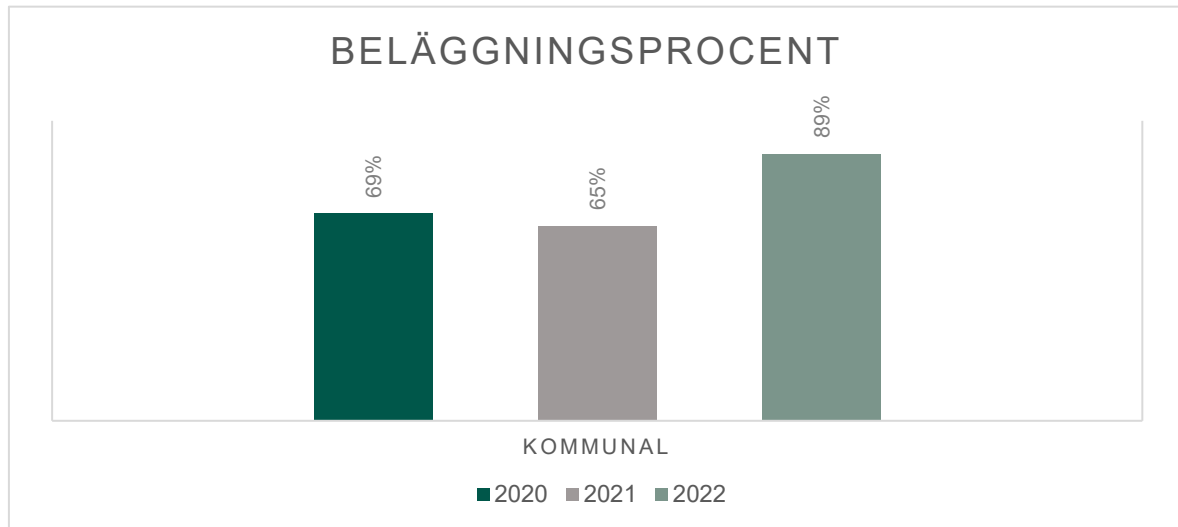

Förvaltningen konstaterar att det blivit positiv utveckling av att den planerade volymtimmen i högre utsträckning motsvarar den faktiska volymtimmen de senaste tre åren². Motsvarande utveckling syns när förvaltningen ser på volymtimmar per årsarbetare.

² Data för de faktiska volymtimmarna samlades in första gången hösten 2020

Relationen mellan planerad och faktisk volymtimme kan endast mätas inom kommunal verksamhet då mätdata inte finns från de fristående verksamheterna. Det förvaltningen ser är en ökning på beläggningen av de faktiska timmarna, vilket innebär att barnen i större utsträckning är på förskolan de timmar som det är planerat för. Vilket i sig kommer underlätta för personalbemanningen då förskolorna har bättre vetskap om vilka tider barnen kommer vara på plats ju närmare 100% värdet blir.

Personaltäthet skola

Grundbemanning

Barn- och ungdomsförvaltningen mäter personaltäthet i kommunal och fristående förskole- och fritidshemsverksamhet samt skolverksamhet. I den här delen av rapporten redovisas olika mått för personaltäthet på kommunnivå, för både kommunal och fristående skolverksamhet. Mätningen sker en gång per år och avser SCB-mätningen från 15 oktober föregående år. Det är första gången mätningen för skola är inkluderad i den här rapporten.

Exempel

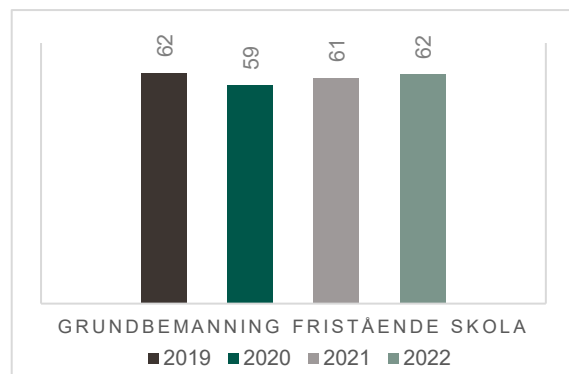
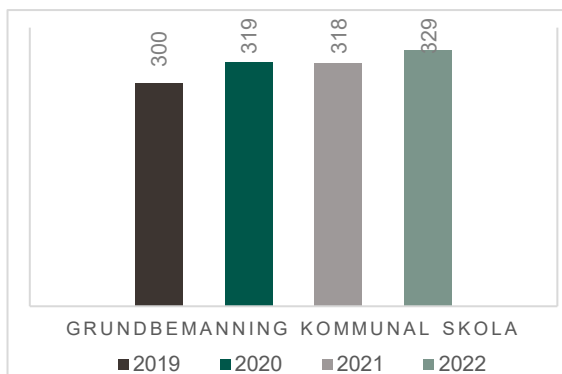
8 personer arbetar som lärare på A-skolan

- 2 av 8 arbetar heltid = 1,00 tjänst.
  - 3 av 8 arbetar deltid 25 % = 0,25 tjänst
  - 3 av 8 arbetar deltid 75% = 0,75 tjänst
- 2 x 1,0 = 2,0 tjänster
 3 x 0,25 = 0,75 tjänster
 3 x 0,75 = 2,25 tjänster

Grundbemanning för A-skolan = 5,0 heltidstjänster.

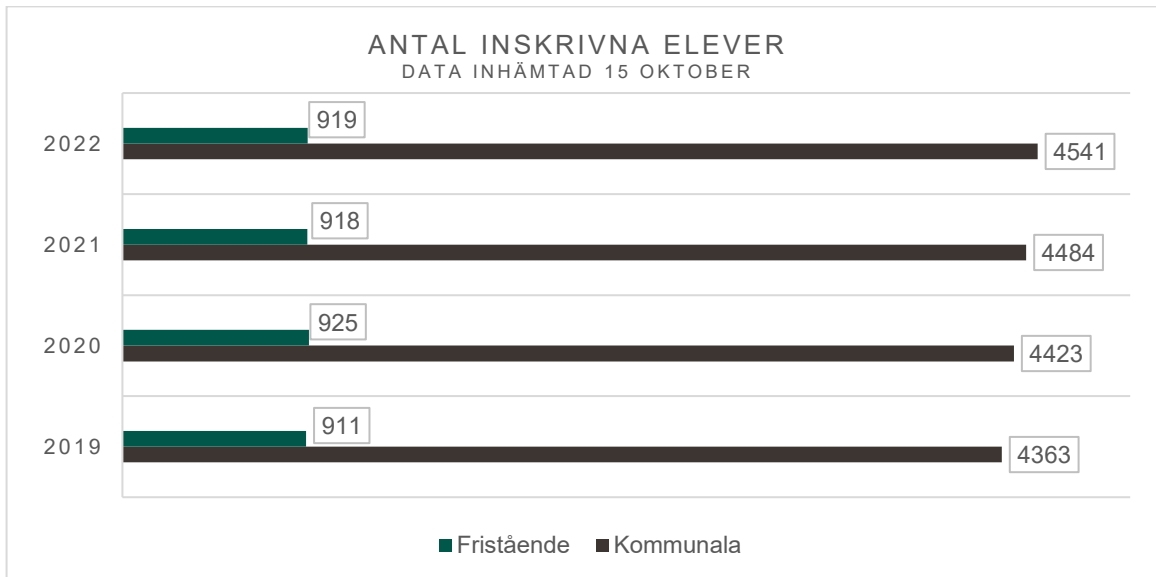
I grundbemanningen ingår inte korttidsanställda (vikarier/anställda kortare tid än 1 månad), personal som enbart undervisar inom uppdragsutbildning, ungdomskonsulenter eller elevassistenter. Det är både behörig som obehörig lärare som är inräknade i grundbemanningen.

Grundbemanningen har ökat för både kommunal och fristående verksamhet. Utvecklingen från 2021 till 2022 visar att förvaltningens arbete med att öka grundbemanningen har önskad effekt.

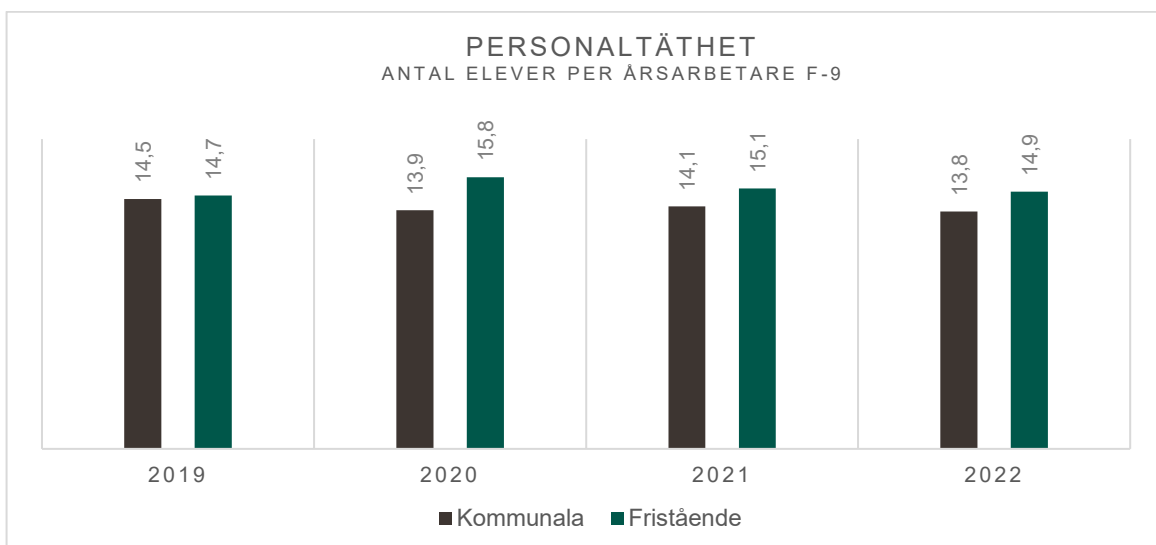

Elevantal och personal

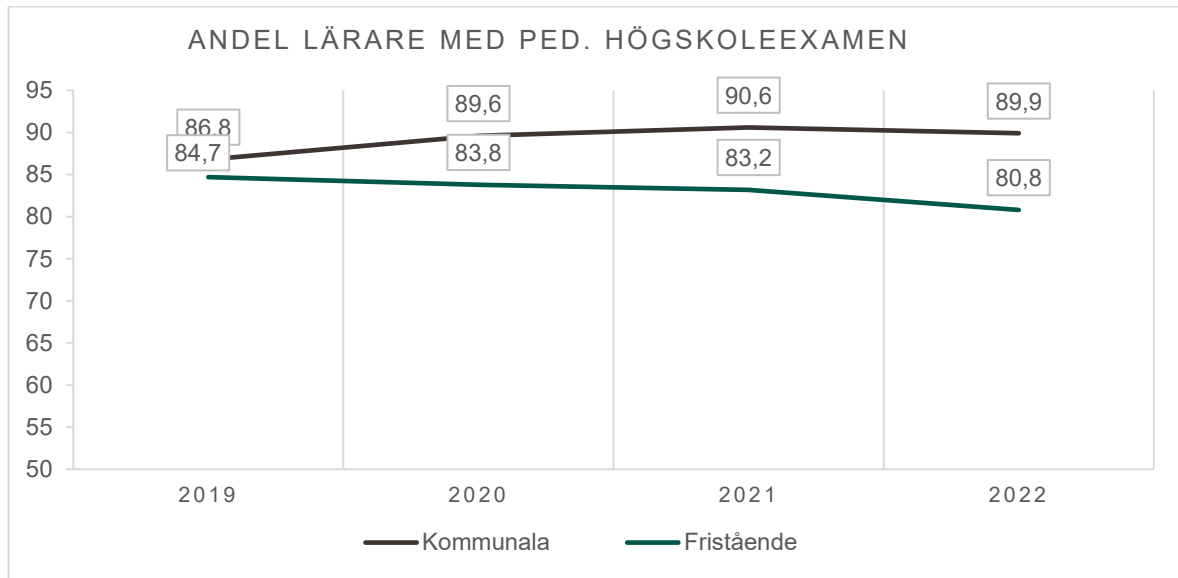
Av de folkbokförda eleverna i kommunen är 85% inskrivna i den kommunala verksamheten. Den kommunala verksamheten tar emot alla elever som ansöker medan de fristående verksamheterna har möjlighet att säga nej då de anser att de inte kan ta emot fler elever. Vilket delvis synliggörs i tabellen över antalet inskrivna elever. Alingsås kommun är även en inflyttningskommun vilket gör att elevantalet ökat och kommer att öka.

Förvaltningen kan konstatera att sedan år 2021 har personaltätheten ökat i kommunen. 2022 var det en personaltäthet på 14,9 elever per lärare för fristående verksamhet och 13,8 för kommunal verksamhet. Jämfört med riket har Alingsås kommun fortsatt utvecklingsmöjlighet då personaltätheten för kommunal huvudman på riksnivå är 11,8 elever per lärare.

Andelen behöriga lärare har gått ner med 0,7 heltidstjänster sedan 2021 för kommunal verksamhet. Det är ett större tapp för den fristående verksamheten som minskats med 2,4 heltidstjänster från 2021.

Personaltäthet fritidshem

Grundbemanning

Barn- och ungdomsförvaltningen mäter personaltäthet i kommunal och fristående förskole- och fritidshemsverksamhet samt skolverksamhet. I den här delen av rapporten redovisas olika mått för personaltäthet på kommunnivå, för både kommunal och fristående fritidshemsverksamhet. Mätningen sker en gång per år och avser SCB-mätningen från 15 oktober föregående år.

Exempel

Grundbemanningen består av antal anställda som arbetar med elever (exklusive städ-och kökspersonal) omräknat till heltidstjänster med hjälp av tjänstgöringsgraden.

- 5 personer arbetar på fritidshemmet Blåbäret
- 3 av 5 arbetar heltid, 1,00 tjänst.
- 2 av 5 arbetar deltid 25 % endast på fritidshemmet, 0,25 tjänst

En anställning på ett fritidshem motsvarar inte en heltid då verksamheten endast är öppet före- och efter skolans tider. Det innebär att personal som är heltidsanställda även har del av tjänst på grundskola. Fritidshemmet Blåbäret har öppet följande tider:

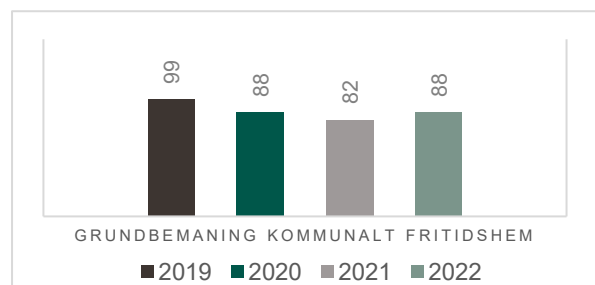
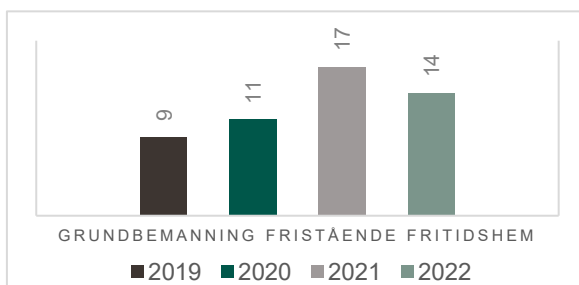
06:00-08:00
 13:00-18:00

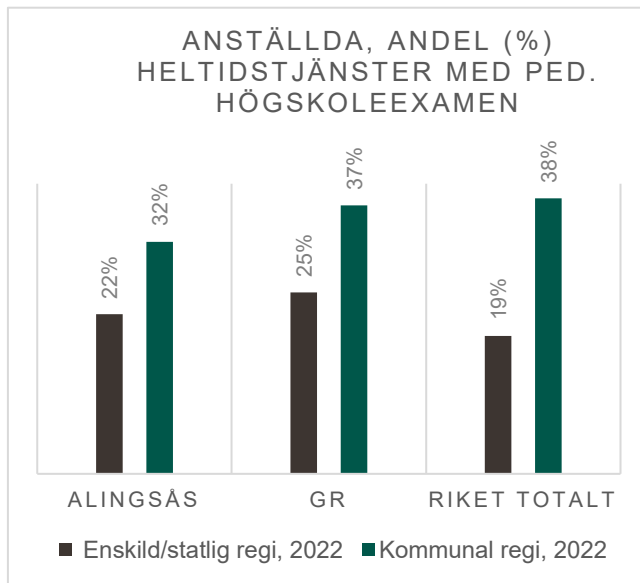
De 3 som arbetar heltid är på fritidshemmet mellan 13:00-18:00 = 5 h
 De 2 som arbetar 25% öppnar och är på fritidshemmet mellan 06:00-08:00 = 2 h
 Det innebär följande för grundbemanningen, omräknat i heltidstjänster:

- 3 gånger (5h av 8h = 0,625) = 1,875 heltidstjänster
- 2 gånger 0,25 = 0,5 heltidstjänster

Grundbemanning för fritidshemmet Blåbäret = 2,375 heltidstjänster.

Grundbemanningen har gått ner för de fristående verksamheterna under 2022 medan den ökat för de kommunala verksamheterna.

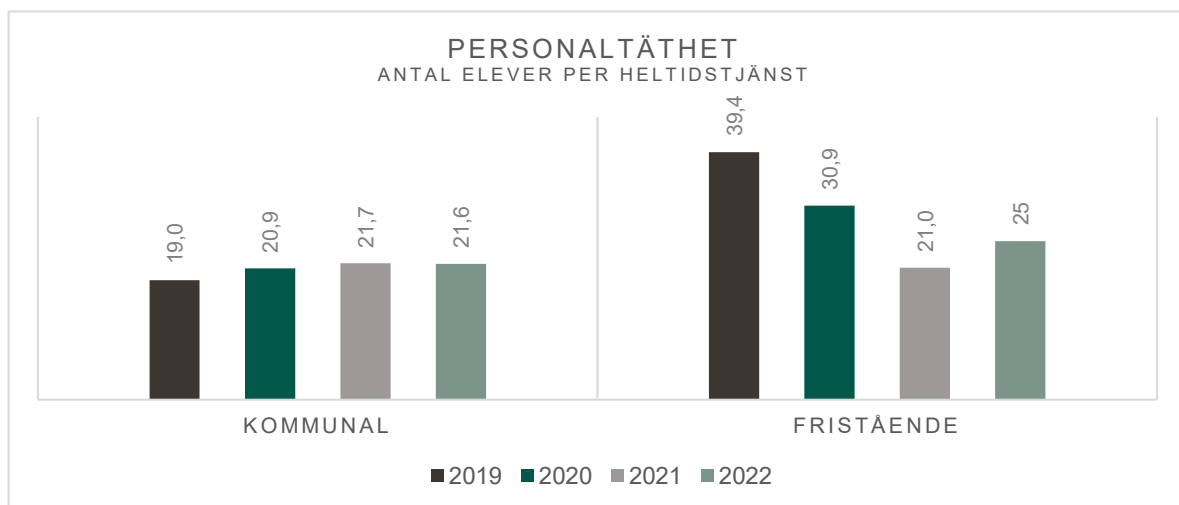

Vid en jämförelse av andelen personal¹ med pedagogisk högskoleexamen² 2022 mellan GR och Alingsås har Alingsås en lägre andel utbildad personal både inom kommunal som enskild regi. Jämfört med riket har Alingsås en högre andel utbildade inom enskild regi. I statistik från KOLADA påvisas att Alingsås under 2021 hade en lägre personalkostnad gentemot jämförelsekommunerna vilket kan vara en effekt av att det är lägre andel personal med pedagogisk högskoleexamen inom både kommunal som enskild regi. Data för 2022 har inte kommit än och kan därför inte redovisas i den här rapporten.

Elevantal och årsarbetare

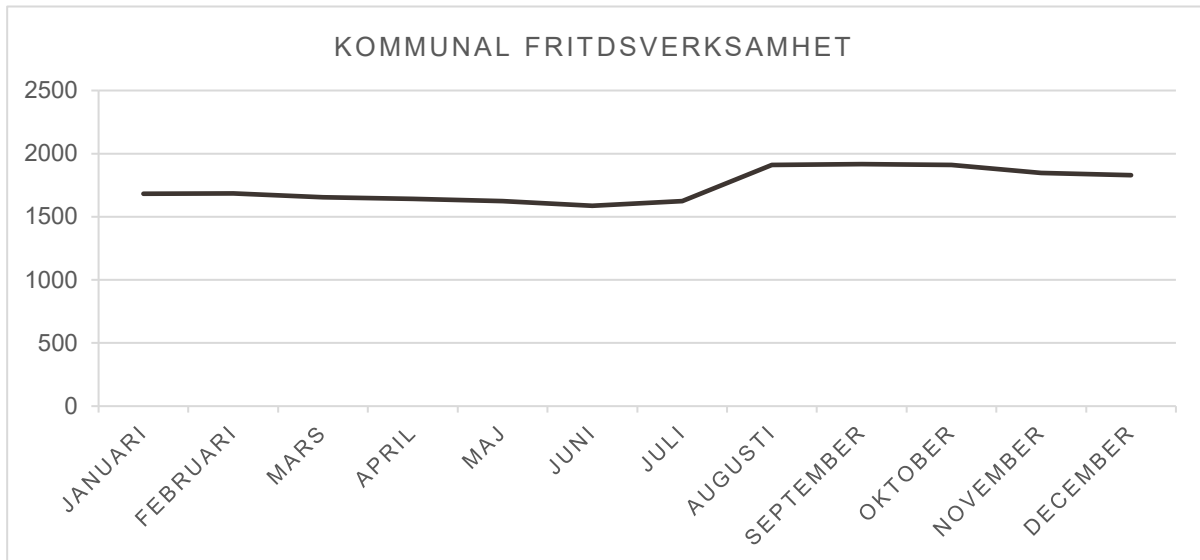
Kommunal fritidsverksamhet har 2022 ett snitt på 21,6 elever per årsarbetare, de fristående fritidshemmen har ett snitt på 25 samma period. Kommunal verksamhet har högre personaltäthet mot förgående år med 0,1 procentenheter. Men sedan 2019 har personaltätheten minskat i övrigt. De fristående verksamheterna har en lägre personaltäthet i år jämfört med 2021, men sedan 2019 har de fått en mycket högre personaltäthet.

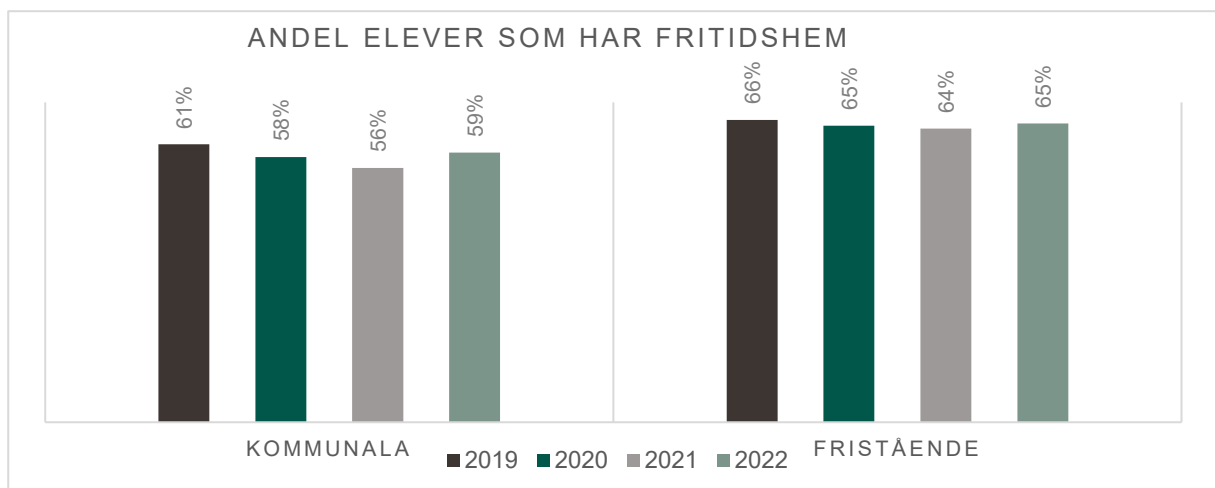
¹ Diagrammet visar antalet heltidstjänster omvandlat efter tjänstgöringsgrad.

² Pedagogisk högskoleexamen: personal med fritidshemslegitimation, förskolärlärolegitimation och lärare med legitimation.

Det är en positiv ökning av antal elever som är inskrivna i både den kommunala som fristående fritidshemsverksamheten under 2022 jämfört med 2021. Antalet elever på fritidshem skiftar under året och det är ett högre antal elever på fritidshem under hösten jämfört med vårterminen.

I tabellen nedanför syns andelen elever i F-6 som har fritidshem över en fyra års period. Generellt har andelen elever på både kommunal och fristående fritidsverksamhet gått ner för varje år men 2022 ser förvaltningen en positiv förändring där antalet elever ökar igen.

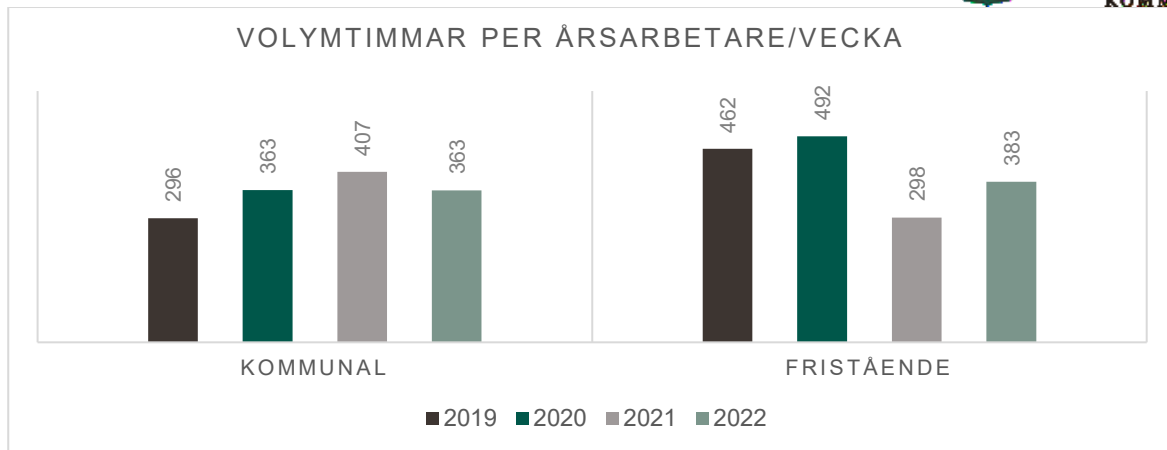

Volymtimmar

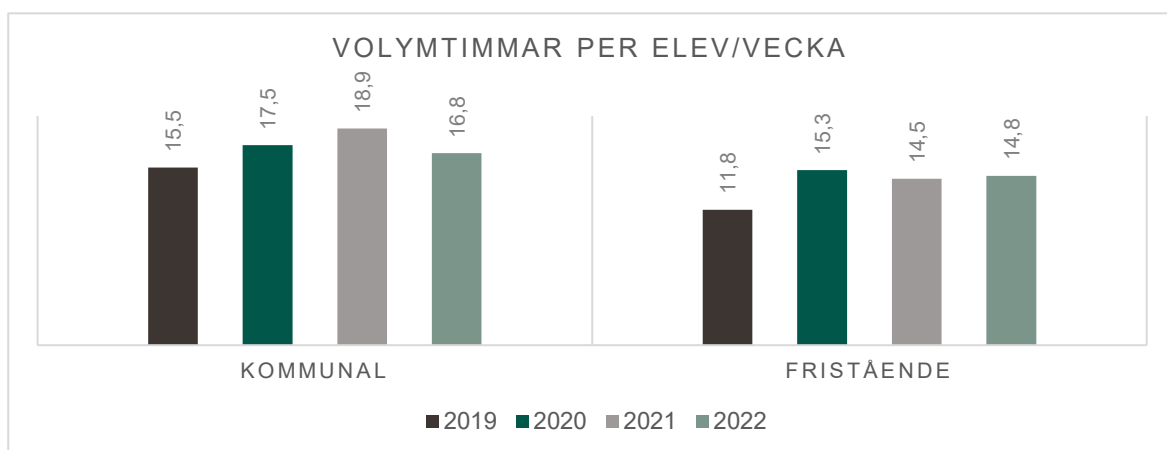
Volymtimmar visar den genomsnittliga volymtimmen per elev eller årsarbetare per vecka.

Volymtimmar per elev är den totala schemalagda elevtiden på fritidshemmet dividerat med antalet elever. Volymtimmar per årsarbetare är den totala schemalagda elevtiden på fritidshemmet dividerat med antalet årsarbetare (grundbemanning).

Tabellen nedan visar de planerade volymtimmarna per årsarbetare och vecka över en fyraårsperiod. Det som sticker ut mest är att volymtimmarna för de fristående årsarbetarna ökat jämfört med föregående år medan de minskat för de kommunala verksamheterna.

Det är en minskning av volymtimmar per elev och vecka för de kommunala verksamheterna och en ökning för de fristående jämfört med 2021.

Relationen mellan de planerade och faktiska volymtimmarna kan endast ses för de kommunal fritidsverksamhet, då underlag för mätningen inte finns tillgänglig för de fristående verksamheterna. Den första mätningen för faktiska volymtimmar gjordes hösten 2020 varpå det inte finns data innan dess.

Förvaltningen konstaterar att differensen mellan de faktiska volymtimmarna i relation till de planerade volymtimmarna under 2022 minskar i jämförelse med 2021. Beläggningsprocenten på de kommunala fritidshemmen har ökat med 10 procent 2022 i jämförelse med 2021. Det innebär att elevernas faktiska volymtimmar i större utsträckning motsvarar elevernas planerade volymtimmar på fritidshemmen.

